Europa-Kommissionen

STANDARD EUROBAROMETER **100**

Meningsmåling i EU

National rapport DANMARK

Feltperiode: Oktober - November 2023

FACE TO FACE EUROBAROMETER

Undersøgelsen er blevet bestilt og koordineret af Europa-Kommissionen, Generaldirektoratet for Kommunikation.

Denne rapport er udarbejdet for Europa-Kommissionens Repræsentation i Danmark.

Fortolkninger og holdninger udtrykt i rapporten repræsenterer ikke Europa-Kommissionens synspunkter, men alene forfatternes.

Projekt titel	Standard Eurobarometer 100 - Efterår 2023 Meningsmåling i EU, National rapport
Sprogversion	DA PDF
Media/Volume	PDF/Volume_01
Katalognummer	NA-AO-23-052-DA-N
ISBN	978-92-68-10092-9
ISSN	1977-3927
DOI	10.2775/653826

© European Union, 2023

https://www.europa.eu/eurobarometer

Photo credit: Getty Images

Indholdsfortegnelse

Introduktion 4

Hovedresultater 6

I. Udvidelse af EUs grænser 8

II. Tillid og støtte til EU blandt den Danske befolkning 10

III. Danskernes holdninger til prioriteter og fælles politik blandt EU Medlemslandene 13

IV. Velfærd og optimisme blandt den Danske befolkning 16

V. Bæredygtighed og energi 18

Sammenfatning 21

Introduktion

Introduktion

Denne rapport præsenterer resultaterne fra den seneste meningsmåling i EU; Standard Eurobarometer 100, som indgår i Europa-Kommissionens Eurobarometer-undersøgelse. Eurobarometer-undersøgelserne gennemføres under ledelse af Verian. Verian fungerer som overordnet koordinator for Eurobarometeret med direkte kontakt til de nationale afdelinger, som indsamler data i hvert enkelt EU-land.

De nationale rapporter udarbejdes normalt én gang årligt, med udgangspunkt i gennemførte nationalt repræsentative spørgeskemaundersøgelser i de 27 EU-lande. Der stilles de samme spørgsmål i samtlige lande.

Svarene til denne rapport blev indsamlet i perioden 23. oktober til 12. november 2023, blandt 1012 personer, 15 år eller derover, bosiddende i Danmark.

Rapporten præsenterer resultaterne for udvalgte emneområder såsom;

- **Udvidelse af EUs grænser**; danskernes holdning til udvidelse, herunder danskernes syn på at give Ukraine EU-kandidatstatus.
- **Tillid og støtte til EU**; danskernes syn på EU og organisationens rolle i verden. Desuden ses der på Danmark og de 27 EU landes vurdering af, om ens respektive land forventes at kunne klare sig bedre udenfor EU.
- **Prioriteter og fælles politik**; her ses der på hvad danskerne og EU27 vurderer som de vigtigste prioriter. Der ses desuden på hvordan danskerne forholder sig til mulige fælles EU-politiker indenfor en række områder.
- **Velfærd og optimisme**; danskernes og EU27s syn på egen livssituation, herunder husstandsøkonomi og beskæftigelse. Herudover ses der på danskerenes forventning til udviklingen, de kommende 12 måneder, på en række parametre, som landets økonomi, husstandsøkonomien og beskræftigelses-situationen.
- **Bæredygtighed og energi**; danskernes holdning til øget investering i vedvarende energi, holdning til afhængighed af energikilder udenfor EU samt vurdering af egen indsats i forhold til reduktion af energiforbrug.

Det er håbet, at rapporten vil udgøre et supplerende statistisk informationsgrundlag for diskussionerne om danskernes forhold til EU og det europæiske samarbejde – ikke mindst set i lyset af det kommende Europa-Parlamentsvalg til afholdelse i Danmark søndag den 9. juni 2024.

Verian

Bjarne Lindemose

Seniorkonsulent

Hovedresultater

Udvidelse af EUs grænser

- 58% af danskerne er for en yderligere udvidelse af EU, hvilket er højere end EU27 gennemsnittet (51%).
- 79% af danskerne er enige i tanken om at EU skal bygge partnerskaber med lande udenfor EU, med henblik på at bringe folk og lande tættere sammen.
- 76% af danskerne er enige i, at Ukraine skal gives EU-kandidatstatus.
- 58% af danskerne er uenige i at borgere i EU's østlige nabolande har meget til fælles med befolkningerne i EU.

Tillid og støtte til EU blandt den danske befolkning

- 81% af danskerne er meget / rimelig positive når det gælder EU's fremtid.
- Der ses dog fald i andelen af danskere, der mener, at det går i den rigtige retning med EU, nu 33% mod 41% i maj 2023-målingen.
- Langt størstedelen af danskerne ser ikke en fremtid for Danmark udenfor EU (88% er uenige i udsagnet at Danmark vil stå bedre i fremtiden udenfor EU).
- Danskerne mener i langt højere grad end EU27-gennemsnittet at deres interesser varetages i EU (72% vs. 59%), samt at deres stemme tæller i EU (66% vs. 43%).

Danskernes holdninger til prioriteter og fælles politik blandt EU medlemslandene

- Krigen i Ukraine (42%) samt Klimaforandringer (36%) er ifølge danskerne de 2 vigtigste problemstillinger, som EU står overfor i øjeblikket.
- I spørgsmålet om de vigtigste problemstillinger Danmark står over for lige nu svarer flest danskere Miljø- og klimaforandringer (47%) samt Sundhed (40%).
- Den fri bevægelighed for EU-borgere (88%) samt Fælles EU handelspolitik (77%) er de fælles EU tiltag flest danskere er for.
- Danskerne er derimod stadig ikke klar til at indgå i en fælles økonomisk og monetær union med en fælles mønt, euroen (63% er imod).

Velfærd og optimisme blandt den danske befolkning

- Hele 97% af danskerne er generelt tilfredse med deres liv.
- 81% af danskerne vurderer at situationen i Danmark er god. Dette er signifikant lavere sammenlignet med maj 2023-målingen (89%).
- 85% af danskerne mener at dansk økonomi generelt er god, dette står i stærk kontrast til EU27-gennemsnittet på 35%.

Bæredygtighed og energi

- Fortsat stor enighed (91%) blandt danskerne ift. at EU skal reducere afhængigheden af russisk energi.
- Ligeledes stor enighed blandt danskerne (92%) ift. at EU skal investere massivt i vedvarende energi.
- 77% af danskerne er for en fælles EU energipolitik.
- 88% af danskerne er enige i at reduktion af import af olie og gas, samt investering i vedvarende energi er vigtig for vores generelle sikkerhed.
- Danskerne ligger på niveau med EU27 (78%), når det gælder andelen der er enige i udsagnet om at man aktivt har gjort noget for nyligt, eller har planer om at gøre det, for at reducere eget energiforbrug.

I. Udvidelse af EUs grænser

Udvidelse af EUs grænser

På spørgsmålet om hvorvidt man er for eller imod yderligere udvidelse af EU, er danskerne fortsat mere positive sammenlignet med EU27 gennemsnittet. 58% af danskerne er således for en yderligere udvidelse af EU, mod 51% blandt EU27 (QB2_6). Se figur 1.

Partnerskaber udenfor EU

Ideen om at EU skal bygge partnerskaber med lande udenfor EU opnår større tilslutning blandt danskerne, sammenlignet med forrige spørgsmål vedrørende EU udvidelse. Således angiver 79% af danskerne at de er enige / helt enige i at EU skal bygge partnerskaber med lande udenfor EU for at investere i bæredygtig infrastruktur og knytte mennesker og lande sammen. Blandt EU27 er andelen der er enige i dette udsagn 76%. (QB4_3).

Lighed med nabolande mod øst

Sammenlignet med EU27-gennemsnittet, mener danskerne dog i mindre grad at borgere i EUs nabolande mod øst har meget til fælles med borgerne i EU; således er 42% enige blandt EU27 mod 37% blandt danskerne. 58% af danskerne er uenige i udsagnet (QC5_3).

EU-kandidatstatus til Ukraine

Efter Ruslands invasion af Ukraine har støtten til Ukraine generelt været høj blandt danskerne. Dette kommer ligeledes til udtryk i danskernes syn på Ukraines mulige EU kandidatstatus. 76% af danskerne er enige i at give Ukraine kandidatstatus som potentielt kommende EU-medlem. Selvom niveauet er markant højere end EU27-gennemsnittet (61%), dækker det også over et 3%-point fald i forhold til målingen i maj 2023 (QD2_7). Se figur 2.

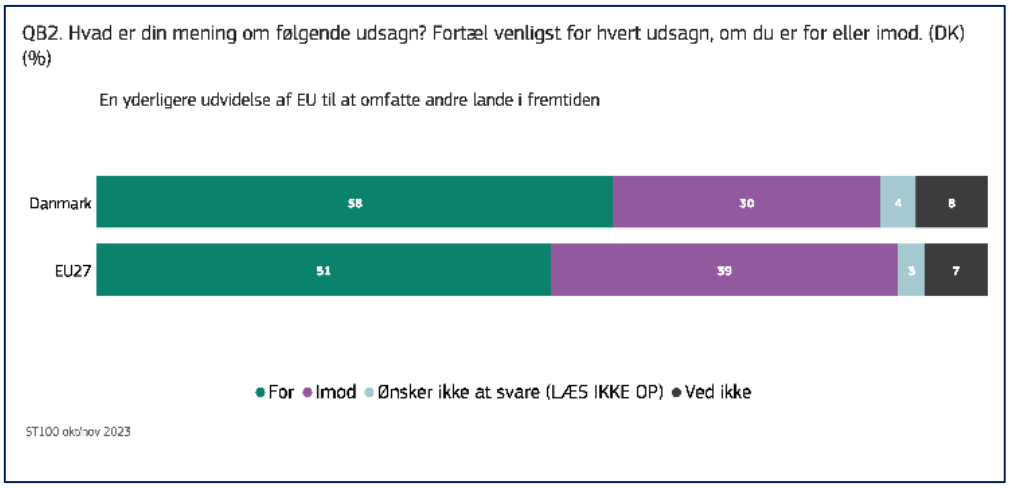

Figur 1: For eller imod en yderligere udvidelse af EU til at omfatte andre lande i fremtiden

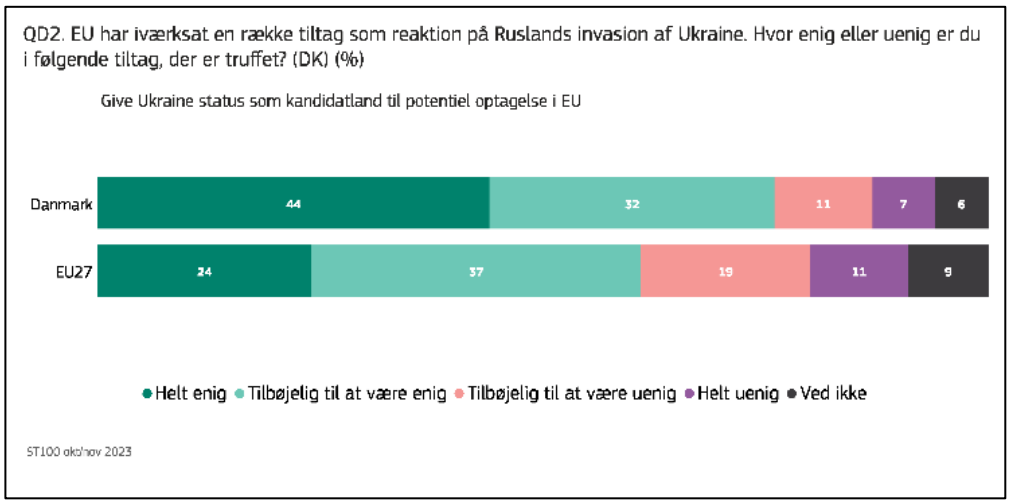

Figur 2: Enighed i at give Ukraine status som kandidatland til potentiel optagelse i EU

II. Tillid og støtte til EU blandt den Danske befolkning

Optimisme om EUs fremtid

Danskerne er mindre optimistiske omkring den økonomiske situation i EU sammenlignet med det europæiske gennemsnit. 9% af danskerne svarer at de forventer at den økonomiske situation i Europa vil blive bedre inden for de næste 12 måneder, mens 31% mener at den vil blive værre. Dette kan sammenlignes med EU gennemsnittet, hvor 19% af EU-borgerne mener at økonomien i Europa vil blive bedre inden for de næste 12 måneder, mens 28% mener at den vil blive værre. Danskernes optimisme er faldet i forhold til målingen i maj 2023, hvor tallene var på hhv. 12% og 27% (QA2_7).

Denne faldende optimisme blandt den danske befolkning på EUs vegne, kommer også til udtryk i det faktum at andelen, som har angivet at tingene generelt går i den rigtige retning i EU er faldet signifikant fra 41% i maj til 33% i november målingen, hvorimod andelen som mener at tingene går i den forkerte retning i EU er steget signifikant fra 32% til 40% i perioden (D73_2).

På trods af de førnævnte bekymringer om den europæiske økonomi er danskerne fortsat langt mere optimistiske sammenlignet med EU27, når det gælder EUs fremtid. Således er 81% af danskerne meget optimistiske eller rimelig optimistiske, når det gælder EUs fremtid. Til sammenligning er den tilsvarende andel blandt EU27 61% (QA12).

Tillid og støtte til EU

Når det gælder danskernes tillid til EU er den fortsat markant højere end EU27-gennemsnittet. 68% af danskerne har tillid til EU mens 26% ikke har. Blandt EU27-gennemsnittet har 47% tillid til EU mens 45% ikke har. De 68% af danskerne, der har tillid til EU dækker over et 5%-point fald sammenlignet målingen i maj 2023 (73%). Sammenlignes der derimod med målingen EB90.3, der blev gennemført cirka et halvt år før seneste Europapalamentsvalg i 2019, er der tale om en stigning fra 60% til 68% i denne måling (QA6_4) se figur 3.

Danskernes mere positive holdning til EU sammenlignet med EU27-gennemsnittet kommer også til udtryk i, at 59% af danskerne mener at EU generelt repræsenterer et positivt billede, sammenlignet med 44% blandt EU27. Omvendt mener 9% af danskerne at EU repræsenterer et dårligt billede, mod 18% for det europæiske gennemsnit (D78).

Fremtid udenfor EU

Danskerne er meget klare i deres syn på et Danmark udenfor EU. Hele 88% af danskerne er uenige i udsagnet at Danmark vil stå bedre i fremtiden udenfor EU. Danmark er dermed det EU land, som i mindste grad mener, at deres land vil kunne klare fremtiden bedre udenfor EU (QA11_2). Se figur 4.

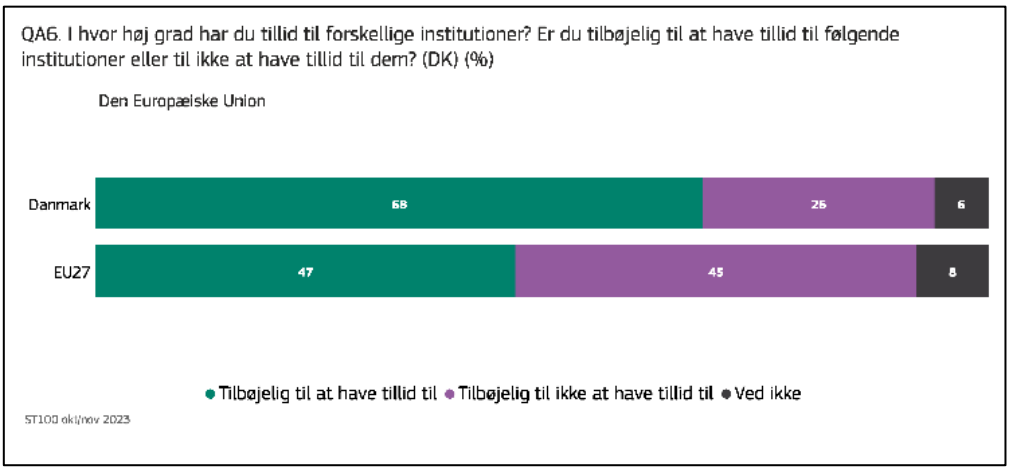

Figur 3 – Danskernes tillid til Den Europæiske Union

Politisk indflydelse og beslutninger

Danskerne mener i højere grad at deres stemmer tæller i EU sammenlignet med EU27. Henholdsvis 66% og 43% er enige i at deres stemme tæller i EU hvorimod 31% af danskerne og 43% af EU27 er uenige. Dog er denne forskel faldende siden maj 2023-målingen, hvor 72% af danskerne var enige i at deres stemme tæller i EU mens 25% var uenige (SD19a_1).

Danskerne mener ligeledes i mindre grad end i maj 2023-målingen, at EUs stemme tæller i verden. Her er andelen, som er enige i at dette er tilfældet, faldet fra 90% til 86%. Dog er dette tal stadig signifikant højere end EU gennemsnittet, hvor blot 68% mener at EUs stemme tæller i verden (SD19a_3).

Også her er danskerne mere positive stemte for deres lands medindflydelse i europæisk politik. 72% af danskerne er enige i at der tages højde for deres lands interesser i EU. Tallet for EU27-gennemsnittet er til sammenligning 59% (QB1_1).

Danskerne er dog fortsat mindre positive over for tanken om at flere beslutninger skal træffes på EU-niveau. 38% af danskerne er enige mens 57% er uenige. Til sammmenligning er tallene for EU27 55% som er enige mens 37% er uenige. (QA11_3).

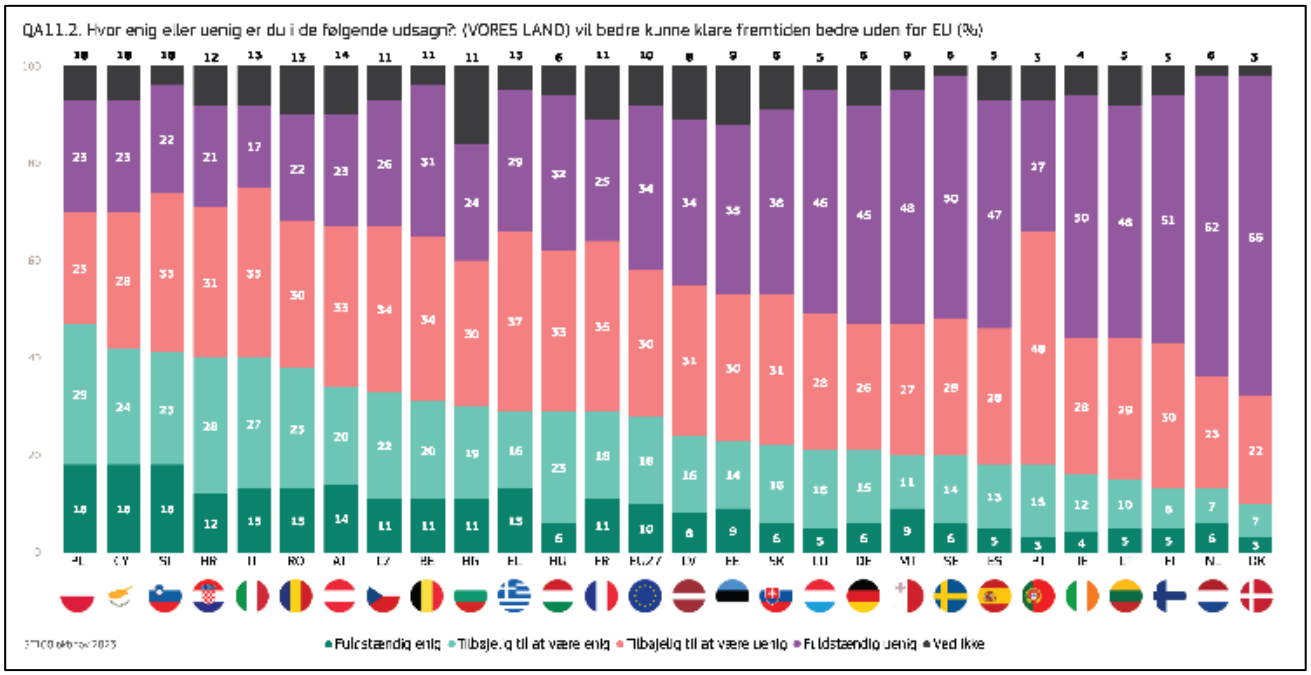

Figur 4 – Europæernes holdning til hvorvidt deres land bedre ville kunne klare fremtiden uden for EU

III. Danskernes holdninger til prioriteter og fælles politik blandt EU Medlemslandene

Politiske problemstillinger

Danskerne blev bedt om at angive de 2 vigtigste problemstillinger som EU står overfor. De 2 oftest nævnte er krigen i Ukraine og klimaforandringer. For begge svarmuligheder gælder at de nævntes signifikant oftere af danskerne sammenlignet med EU27 gennemsnittet: Klimaforandringer (36% vs. 16% for EU27) samt krigen i Ukraine (42% vs. 28% for EU27) (QA5).

Af figur 5 nedenfor fremgår det at de vigtigste problemstillinger som Danmark står overfor lige nu, ifølge danskerne, er Miljø og klimaforandringer (47%) og Sundhed (40%).

Fælles EU-politik

I figur 6 ses hvor stor en andel, der er for henholdsvis imod en række udsagn vedrørende fælles politiske grundlag i EU. Især den frie bevægelighed, den fælles EU handelspolitik samt en fælles forsvars-og sikkerhedspolitik er noget danskerne er for. 88% af danskerne er således for fri bevægelse af EU-borgere som kan bo, arbejde, studere og gøre forretning overalt i EU sammenlignet med 84% for EU27 (QB2_7).

77% af danskerne er for en fælles handelspolitik sammenlignet med 72% for EU27 (QB2_3).

Herefter følger ideen om en fælles forsvars- og sikkerhedspolitik som 76% af danskerne er for. Hvilket er på linje med EU gennemsnittet (77%) (QB2_2).

Omvendt er danskerne mest imod ideen om en fælles EU-sundhedspolitik: 48% af danskerne er imod en fælles sundhedspolitik. Til sammenligning er blot 28% imod når der skes på EU27-gennemsnittet (QB2_8).

Som det fremgår af figur 7 er 31% af danskerne for en europæisk økonomisk og monetær union med én fælles møntenhed, euroen mens 63% er imod. Blandt EU27 er 71% for mens 23% er imod (QB3_1).

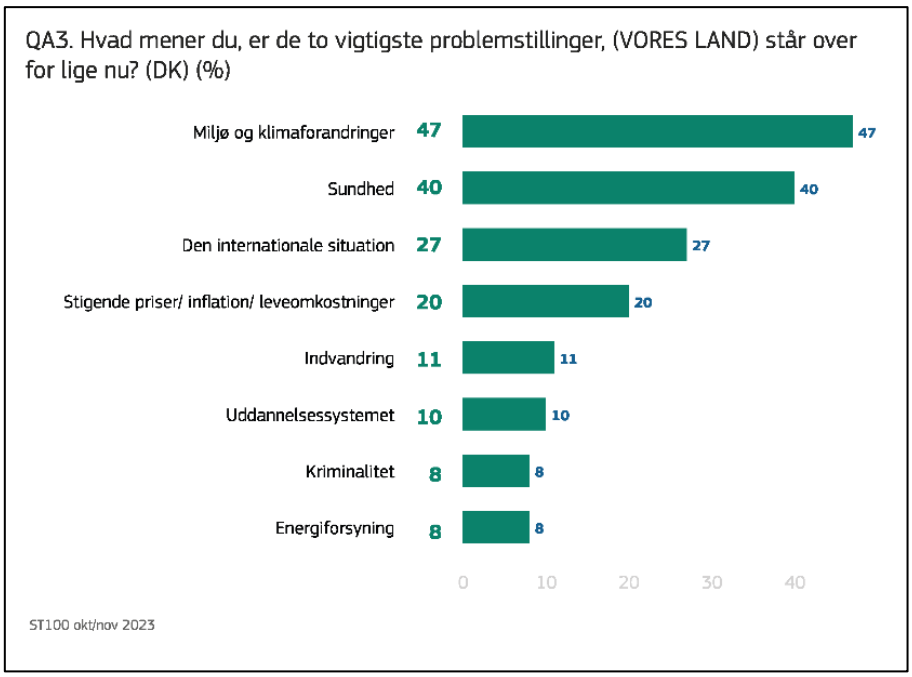

Figur 5 – De vigtigste problemstillinger Danmark står over for lige nu, ifølge danskerne

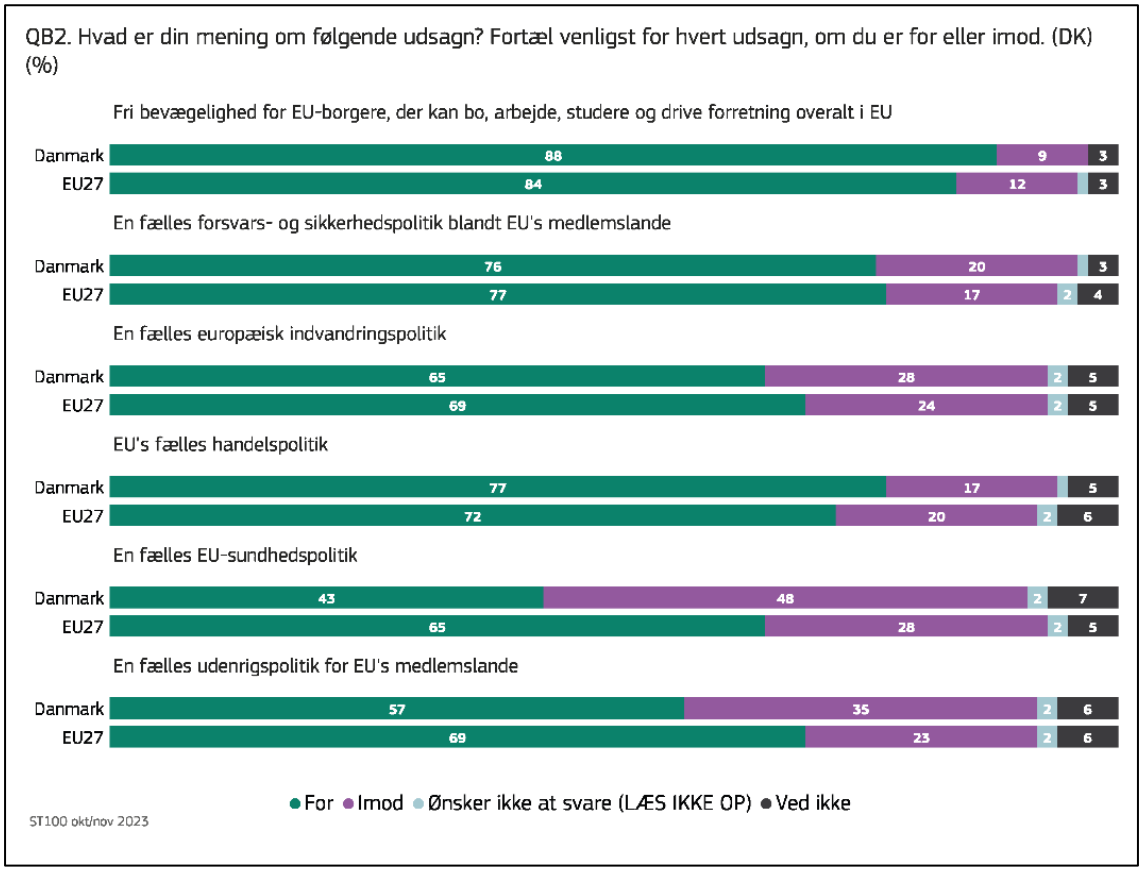

Figur 6 – Danskernes holdninger til fælles politik blandt EUs medlemslande

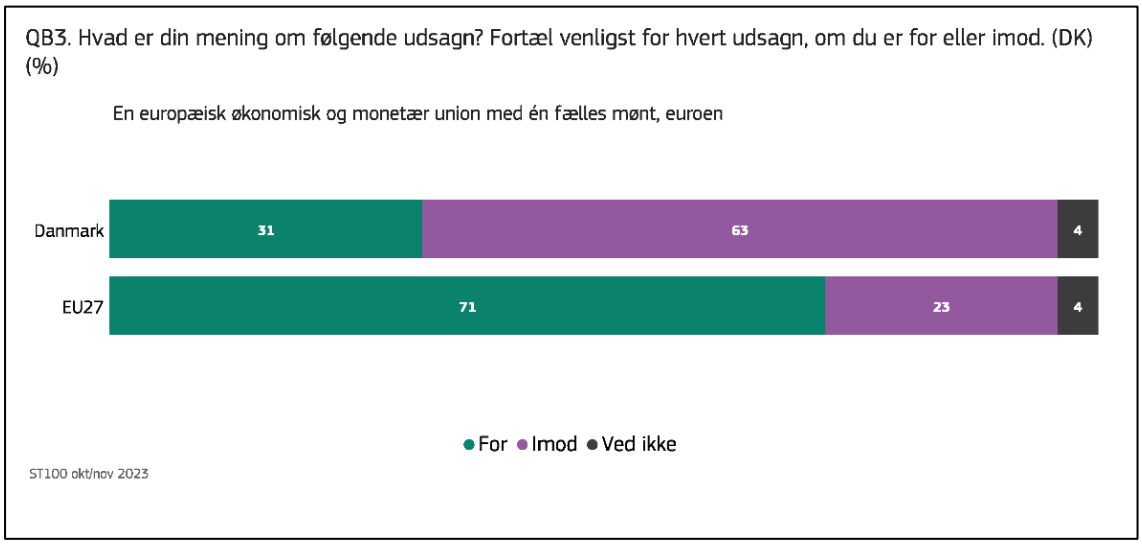

Figur 7 – Danskernes holdninger til fælles økonomisk og monetær union blandt EUs medlemslande

IV. Velfærd og optimisme blandt den Danske befolkning

Danskernes velfærd

Som det fremgår af figur 8 nedenfor ligger danskerne i toppen blandt de 27 EU lande, når det gælder tilfredshed med livet. 97% af danskerne er tilfredse med deres liv sammenlignet med 84% for EU27-gennemsnittet. Samtidig er andelen af personer, som angiver "meget tilfreds" (69%), den højeste blandt samtlige europæiske lande (D70).

Disse tal reflekteres også i andelen af danskere som er tilfredse med deres hverdagsliv (95% vs. 82% for EU27) (D70a).

Hvor kun 42% af et samlet europæisk gennemsnit angiver, at de vurderer at situationen i deres land generelt er god, er dette tal 81% for danskerne. Dette tal dækker dog over et signifikant fald fra maj 2023-målingen, hvor 89% af danskerne vurderede at situationen i Danmark var god (QA_1).

Den samme tendens kan ses i befolkningens opfattelse af den danske økonomi, hvor 85% vurderer denne som værende god mod 90% i maj 2023-målingen. Til sammenligning ligger EU27-gennemsnittet på 35%. (QA_2)

Anskuelse af den nuværende situation

På trods af et fald sammenlignet med maj 2023-målingen ligger den generelle tilfredshed hos danskerne på et højt niveau.

Således er 90% af danskerne tilfredse med husstandens økonomiske situation. Niveauet var 94% i maj 2023-målingen. Blandt EU27 er 71% tilfredse. (QA1_5).

90% af danskerne er ligeledes tilfredse med beskæftigelses-situationen, hvilket er på niveau med målingen i maj 2023. Tilfredsheden med beskæftigelsessituationen er signifikant lavere når der ses på EU27-gennemsnittet (43%) (QA1_6).

Når det gælder egen jobsituation angiver 77% af danskerne at den er god. Også her er der dog sket et fald fra 82% i maj 2023- målingen (QA1_4)

Forventning til de næste 12 måneder

De områder hvor flest danskere forventer en forbedring for de kommende 12 måneder er; livet generelt (27% forventer det bliver bedre), husstandens økonomiske situation (23% forventer en forbedring). Omvendt er landets økonomi og beskæftigelsessituationen de 2 områder med den største andel af danskere, der forventer en negativ udvikling de kommende 12 måneder; henholdsvis 17% og 16% af danskerne (QA2_1 -QA2_6).

Der er sammenfald mellem hvad danskerne og et gennemsnitligt EU27 vurderer som de vigtigste problemstillinger de personligt står over for i øjeblikket. Det er dog tydeligt at øgede leveomkostninger er den altoverskyggende problemstilling blandt EU27. De vigtigste problemstillinger danskerne står over for er øgede leveomkostninger (34%), sundhed (30%) og miljø og klimaforandringer (26%). Blandt EU27 er øgede leveomkostninger (56%) efterfulgt af sundhed (18%) og husstandens økonomiske situation (14%) de vigtigste problemstillinger (QA4).

Danskerne mener i højere grad end det europæiske gennemsnit at tingene generelt går i den rigtige retning i deres eget land. 44% af danskerne mener at tingene går i den rigtige retning for deres land mod 28% for EU27-gennemsnittet. Andelen af danskere der omvendt mener at tingene går i den forkerte retning er steget markant fra maj 2023-målingen (31%) til nuværende 42% (D73_1).

Danskerne mener i højere grad end EU27-gennemsnittet, at tingene generelt går i den rigtige retning i deres privatliv (79% vs. 69% for EU27). Niveauet blandt danskerne lå i maj 2023-målingen på 82%. Andelen af danskere der omvendt mener at det går den forkerte retning med deres privatliv ligger på 8% mod 20% for EU27 (D73_4).

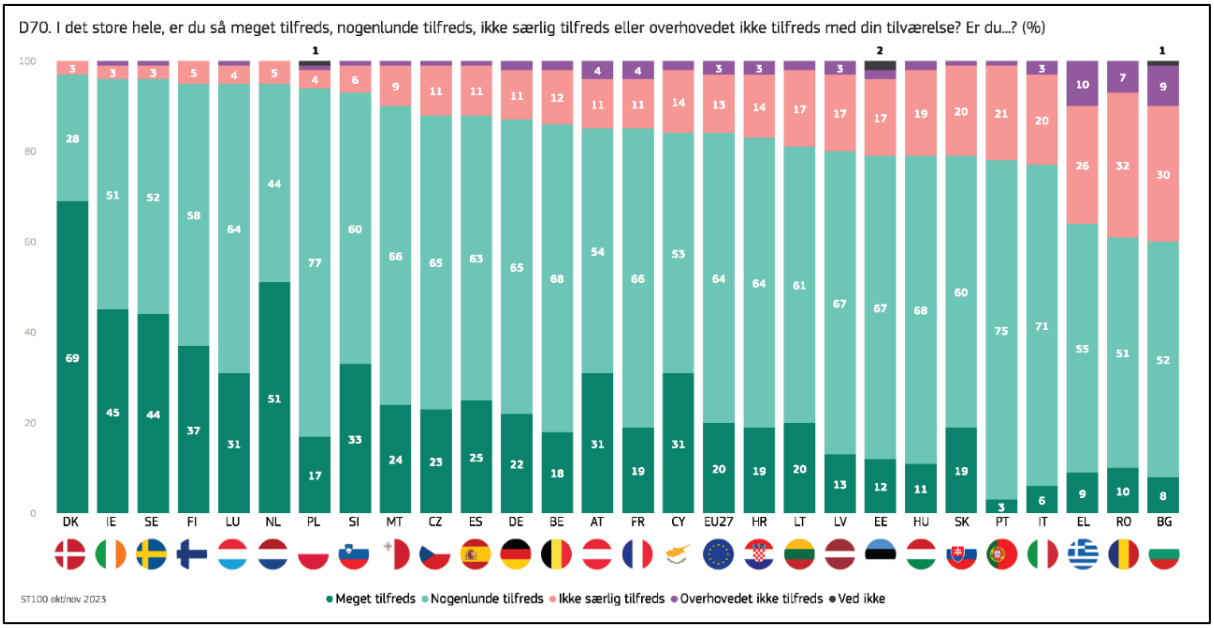

Figur 8 – Europæernes tilfredshed med deres tilværelse

V. Bæredygtighed og energi

Bæredygtighed og fælles energipolitik

77% af danskerne angiver at de er for en fælles energipolitik blandt EU medlemslandene. Sammenlignet med målingen i maj 2023, ses der er 3%-point stigning fra 74% til 77%. Til sammenligning er 73% af EU27 for en fælles EU enegipolitik (B2_5).

Hovedparten af danskerne (88%) er for en forsikring om, at alle nye handelsaftaler, der indgås af EU vil have de højeste standarder indenfor klima- miljø- og arbejdskraft beskyttelse. Blandt EU27 er andelen der er for dette 78% (B3_3).

Også når der gælder holdningen til øget EU investering i vedvarende energi er danskerne mere enige end EU27; 92% af danskerne er enige (i.e. Helt enige + Tilbøjelig til at være enig) i at EU skal investere massivt i vedvarende energi, såsom vind og solenergi. EU27-gennemsnittet ligger på 83%. Til sammenligning var 94% af danskerne enige i dette spørgsmål i maj 2023-målingen (D3_9). Se figur 9.

Danskerne er rykket tættere på EU27 gennemsnittet på holdningerne til udsagnet om at vedvarende energi i det lange løb kan begrænse prisen vi betaler for vores energiforbrug. 83% af danskerne er enige (i.e. Helt enige + Tilbøjelig til at være enig), sammenlignet med 78% for EU27. De danske tal dækker dog over et statistisk signifikant fald i forhold til resultatet fra maj 2023-målingen (fra 87% til 83%) (D3_10).

Energikilder uden for EU

Som det fremgår af figur 10 er 91% af danskerne er enige (i.e. Helt enige + Tilbøjelig til at være enig) i at EU skal reducere afhængigheden af russiske energikilder hurtigst muligt. Ved maj23 målingen lå andelen på 93%. Til sammenligning ligger gennemsnittet for EU27 i år på 81%. (D3_8). Se figur 10.

Hovedparten af danskerne (88%) er enige i udsagnet om at reduktion i import af olie og gas og investering i vedvarende energi er vigtig for vores generelle sikkerhed, hvilket er på niveau med målingen i maj 2023. Til sammenligning ligger EU27 gennemsnittet på 81% (D3_12).

Generelt er der stor enighed blandt EU27 om at EU bør indkøbe energi fra andre lande i fællesskab for at opnå bedre priser. 80% af EU27 er enige i dette udsagn. Danmark ligger marginalt højere med 83%. Til sammenligning lå andelen af danskere, der var enige i dette på 85% da spørgsmålet blev stillet sidst i maj 2023 (D3_13).

Der er ligeledes stor enighed blandt danskerne i forhold til udsagnet om at øget energieffektivitet i bygninger, transport og varer vil gøre os mindre afhængige af ikke-EU energiproducenter. 86% af danskerne er enige (i.e. Helt enige + Tilbøjelig til at være enig) i dette, hvilket er højere end EU27 gennemsnittet på 82% (D3_11).

Reduktion af eget energiforbrug

Danmark ligger på niveau med EU27 i forhold til andelen af borgere, der har svaret bekræftende på at de for nyligt at gjort noget aktivt for at reducere eget energiforbrug – eller har planer om at gøre det i nærmeste fremtid; 78% i hhv. Danmark og EU27 er enige (i.e. Helt enige + Tilbøjelig til at være enig). Dog dækker de 78% for Danmark over et signifikant fald fra målingen i maj 2023 fra 84% til 78% (D3_14). Se figur 11.

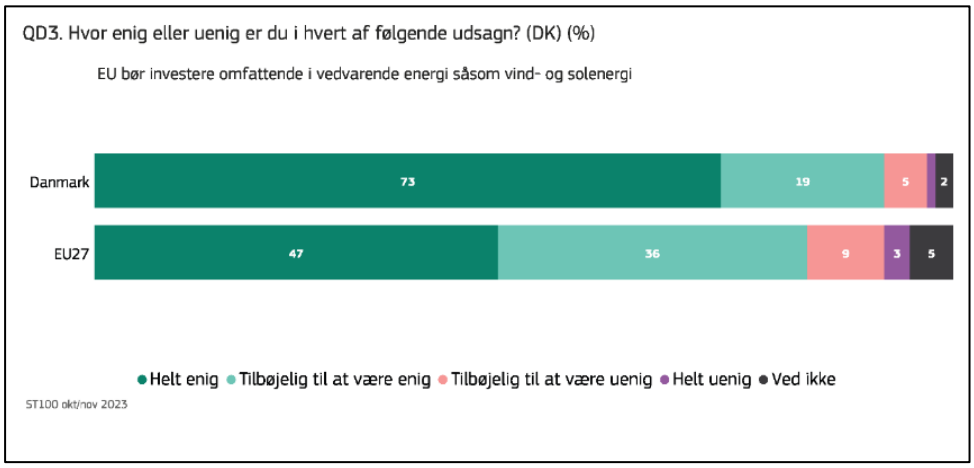

Figur 9 – Enighed eller uenighed i at EU bør investere omfattende i vedvarende energi såsom vind- og solenergi

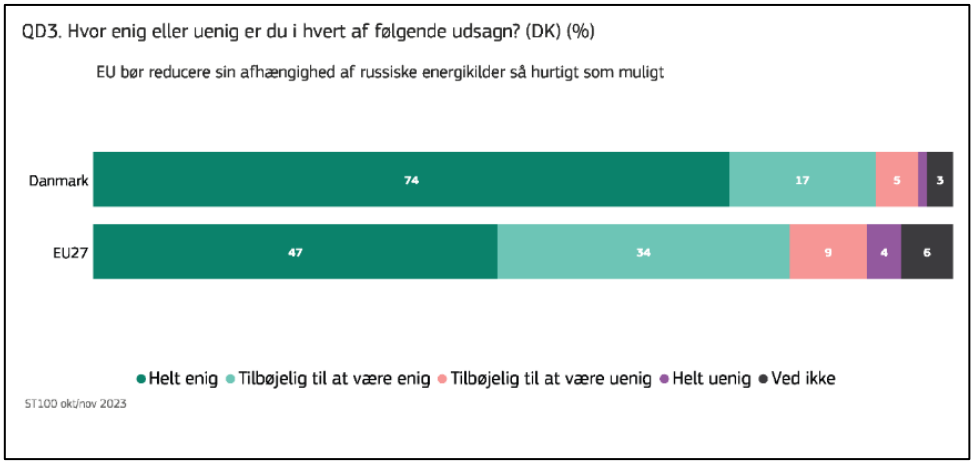

Figur 10 – Enighed eller uenighed i at EU bør reducere sin afhængighed af russiske energikilder så hurtigt som muligt

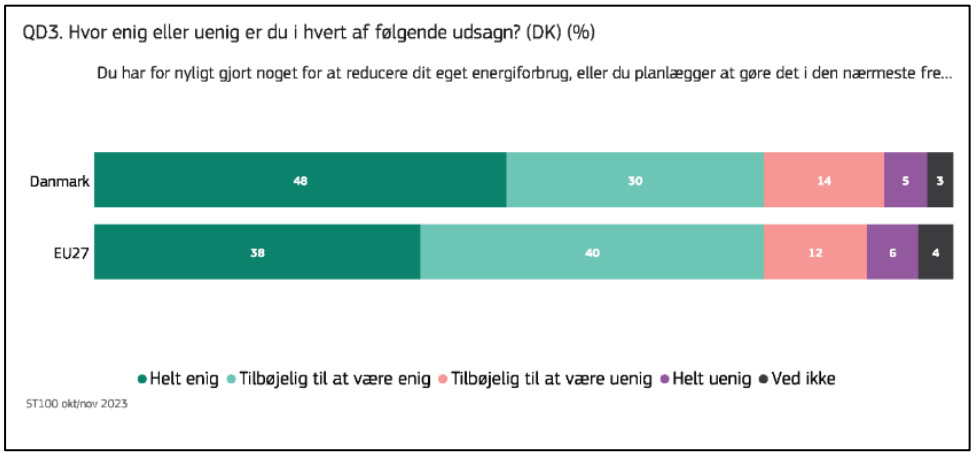

Figur 11 – Danskernes selverklærede reduktion af - eller planer om reduktion af energiforbrug

Sammenfatning

Sammenfatning

Sammenlignet med EU27 er danskerne generelt mere EU positive. Over halvdelen af danskerne er således for yderligere udvidelse af EU. Endnu større tilslutning er der dog til ideen om, at EU skal bygge partnerskaber med lande udenfor EU, med henblik på at knytte lande og mennesker, tættere sammen. I forlængelse af diskussionen om mulig udvidelse af EU konstateres det, at mere end tre ud af fire danskere er for at give Ukraine EU-kandidatstatus.

Selvom der i denne måling ses et fald i andelen af danskere, der mener at EU bevæger sig i den rigtige retning, anser en signifikant højere andel af danskerne end EU27 stadig fremtiden for EU som meget positiv / rimelig positiv. Det er ligeledes tydeligt, at danskerne ikke ser en bedre fremtid for Danmark uden for EU. Det positive syn på EU ses også ved, at danskerne, sammenlignet med EU27, i højere grad er enige i at landets interesser varetages i EU samt at deres stemme tæller i EU.

Når det gælder danskernes syn på eget liv konstateres det, at tæt på alle adspurgte danskere er tilfredse (Meget tilfredse + Nogenlunde tilfredse) med tilværelsen (97%). Samtidig vurderer størstedelen af danskerne, at situationen er god i Danmark, samt at den danske økonomi er god (hhv. 81% og 85%). Begge dækker dog over signifikante fald på hhv. 8 og 5 procentpoint fra maj 2023-målingen.

Hvor indvandring tidligere lå blandt de øverste pladser, når det gjaldt danskernes holdninger til de vigtigste politiske problemstillinger for EU, er klima nu rykket op i vigtighed. Således vurderer danskerne, at klima-forandringer samt krigen i Ukraine er de vigtigste problemstillinger som EU står overfor i øjeblikket. Når blikket rettes mod danskernes holdning til de vigtigste problemstillinger Danmark står overfor, er det Miljø- og klimaforandringer samt sundhed som nævnes oftest.

Mere end tre ud af fire danskere er for en fælles EU-energipolitik. Generelt har energipolitik stor betydning for danskerne. Således er over 90% af danskerne enige (Helt enige + Tilbøjelig til at være enig) i, at EU skal investere massivt i vedvarende energi. Samtidig er der stor enighed blandt danskerne om at reduktion af import af olie/gas samt investering i vedvarende energi er vigtig for danskernes generelle sikkerhed.